

αὐγὰ κὰν δεκατέσσαρα καὶ Κρητικὸν τυρίτιν,
ἀθότυρα κὰν τέσσαρα καὶ Βλάχικον ὀλίγον,
καὶ λίτραν μίαν ἔλαιον, πιπέριν φοῦκταν μίαν,
σκόροδν κεφάλια δώδεκα, καὶ τζήρους δεκαπέντε,
ἀπλαρέα μουχρούτινο, γλυκὺν κρασὶν ἀπάνω.

Ἄς μὲ συμπαθήσῃ ὅμως ὁ ἀγαθὸς οὗτος συμ-
πολίτης μου, ἐὰν διὰ τὸ περίφημόν του μονόκυ-
θρον, τὸ ὁποῖον ὠμοιάζε κάπως τὸ ἐδικόν μας
Tourlòd,

οὐδὲν τρέχουν τὰ σάλια μου, ὡς τρέχει τὸ ποτάμι,
διότι δεκατέσσαρα αὐγὰ καὶ δεκαπέντε τσῆροι
καὶ δώδεκα κεφάλια σκόροδων μετὰ μίας φοῦ-
κτας πεπέρεως ἐνουμιζοῦσι κάπως τὸν Ὀμηρικὸν
κυκεῶνα, τὸν ὁποῖον σκευάσαντες καὶ φαγόντες
οἱ σοφοὶ *Dacier*, ἀνὴρ καὶ γυνή, παρ' ὀλίγον ὑ-
πήγαιναν πρόωρα νὰ εὐρωσιν εἰς τοῦ Πλούτωνος
τὸν Ὀμηρον.

Ἄλλ' ἐν γένει τὰ θαλασσινὰ, ἀλμυρὰ καὶ πα-
στὰ, λακέρδα, γαράτα, σαρδέλλαι, χαβιάριον, λυ-
κουρίνοι, τσῆροι, ξυρούγγιον, μουρούνα, λελίγια
κτλ., ἦσαν καὶ τότε, καθὼς καὶ τῶρ, πολυπόθη-
τα παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς. Πρὸ πάντων δὲ περὶ
πολλοῦ ἐποιοῦντο τὸ ἀπάκι, μουρούνας ἢ ὀξυ-
ρύγγου μεσοκοίλιον ἀλίπαστον, τοῦ ὁποῖου τὸ εὐ-
στομώτερον ἐφέρετο φαίνεται ἀπὸ τοῦ ἔλλου Βο-
σπόρου, τοῦ παρὰ τὸ *Γκέρζ* τῆς Μαιώτιδος, ὅ-
θεν καὶ *Βεργήτικον* ἐπιτιλοφορεῖτο.

Πρὸς τοῦτο δὲ συντελοῦσιν, οὐ μόνον αἱ μα-
κρὰ νηστεῖαι, τὰς ὁποίας καὶ ἐπολλαπλασίασαν
φυσικῶς ἐν ταῖς εὐφοστάταις ταύταις θαλάσσαις,
ἀλλὰ καὶ ἡ ὠραιότης καὶ ἀφρονία τῶν ὀψυρίων
καὶ τῶν θαλασσιῶν. Ὁ δὲ ἀνώνυμος περιηγη-
τῆς τῶν 1689 ἐσημείωσεν ὅτι αἱ μοναχοὶ, λα-
λοῦντες, ἐν καιρῷ νηστείας, περὶ κρέατος, γάλα-
κτος κλπ., συνήθειζον νὰ λέγωνσιν ἐν παρενθέσει:
"Τιμὴ τῆς ἀγίας (τεσ)σκαρκοστῆς!" Τόσον ἐφο-
βοῦντο μὴ, δυσαρεστηθεῖσα, τοὺς ἀφήσῃ.

Ἐπινοῦν δὲ ἐν τοῖς συμποσίοις, οὐ μόνον εἰς
τὴν ὑγίαν φίλων, ἀλλὰ καὶ *Εἰς τὴν πρεσβειαν*
Ἀρίων.¹

Η ΑΠΟΤΕΦΡΩΣΙΣ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ

Κατὰ τον Φιγιεῖ.

Ἡ διὰ τοῦ πυρὸς ἀποσύνθεσις τῶν νεκρῶν
εὔρεν ὀπαδοὺς ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐν Γερμανίᾳ. Τὸ
Μιλάνον καὶ ἡ Δρέσδη ὑπῆρξαν ἐν ἔτει 1876
τὸ θέατρον ἐφαρμογῆς τῆς νέας ταύτης μεθόδου.

Ἡ πρώτη πανηγυρικὴ ἀποτέφρωσις ἐγένετο
ἐν τῷ κοιμητηρίῳ τοῦ Μιλάνου, τῆ 22 Ἰανουα-
ρίου, ἐνώπιον μεγάλης ὀμηγύρεως ἐπιστημόνων.
Οἱ ἰδρυταὶ τῆς Ἐταιρίας τῆς σχηματισθείσης
ἐν Ἰταλίᾳ κατὰ μίμησιν τῶν ἰδρυθειῶν ἐν Λον-
δίῳ καὶ ἐν Ζυρίχῃ παρίσταντο εἰς τὴν τελε-
τὴν ταύτην, ἧς ὁ σκοπὸς ἦτον ἡ διάδοσις τοῦ
συστήματος τῆς ἀποτεφρώσεως τῶν νεκρῶν καὶ
ἡ ἀναζήτησις καὶ ἄλλων μέσων πρὸς τὴν τε-
λειοτέραν ἀποσύνθεσιν τοῦ σώματος εἰς τὰ ἐξ-
ὼν συνετέθη στοιχεῖα, τηρουμένου πάντοτε τοῦ

σεβασμοῦ πρὸς τὰς δικαίας ἀπαιτήσεις τῆς
εὐαισθησίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ.

Ἡ συσκευὴ ἢ πρὸς ἀποτέφρωσιν τῶν νεκρῶν
ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τοῦ κ. Σίμενς (*Siemens*)· ἡ ἐν
αὐτῇ πρὸς κατάκαυσιν θερμότης παράγεται διὰ
τοῦ φωταερίου (*gaz*).

Ἐξωτερικῶς ἔχει τὸ σχῆμα ἀρχαίου σαρκο-
φάγου. Συντίθεται δ' οὕτως ὥστε νὰ ἐμποδιζή-
ται πάσα ἀπώλεια θερμότητος καὶ νὰ διατηρη-
ται πάντοτε ἡ θερμοκρασία 1100 βαθμῶν, εἰς
ἣν τίκεται ὁ τε χαλκὸς καὶ ὁ ἄργυρος.

Ὁ θάλαμος τῆς καύσεως, ἢ μᾶλλον τὸ ἐσω-
τερικὸν τοῦ σαρκοφάγου ἐμπεριέχει σιδηρᾶν ἐ-
σχάραν, ἐφ' ἧς τίθεται ὁ νεκρὸς, ὑποκάτωθεν
δὲ ὑπάρχει πλάξ ἣτις δέχεται τὴν κόνιν τοῦ
ἀποθανόντος.

Ἡ πρὸς πύρωσιν συσκευὴ σύγκειται ἐκ 217
φλογῶν φωταερίου καὶ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, αἵ-
τινες συμμίγνυνται κατὰ τὴν εἰς τὸν σαρκοφά-
γον εἰσοδόν των. 180 φλόγες εἰσὶ διατεθειμέ-
ναι ἐπὶ ὀριζοντίου ἐπιπέδου ὑποκάτωθεν τοῦ
νεκροῦ, εἰς σειρὰς ἀνά 18 ἐκάστη, σχηματίζου-
σαι ἀληθῆ κλίνην πυρὸς. Προσέτι 37 φλόγες
ἐκτοξεύονται καθ' ὄλον τὸ μήκος τῶν παρεῖων,
ἐνεργοῦσαι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, τοῦ θώρακος καὶ
τῆς κυλιῆς.

Τὸ σῶμα τὸ ὁποῖον ἐκάη ἦτο τὸ τοῦ Keller,
ἀποβιώσαντος πρὸ δύο ἐτῶν. Ἡνοίχθη τὸ φέ-
ρετρον τὴν παραμονὴν, τὸ δὲ σῶμα εὐρέθη ἐν
καλῇ καταστάσει, χάρις εἰς τὸ ἐκ φενικῆ βάλ-
σαμον τὸ ὁποῖον τὸ περιέβαλεν.

Τῆ 22 Ἰανουαρίου, τὴν 2 ὥραν μ.μ. τὸ
σῶμα εἰσῆχθη εἰς τὴν κάμινον, τὸ δὲ ἀέριον ἀνε-
φλέχθη. Μετὰ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥρην, ἡ καῦ-
σις ἐτελείωσε καὶ ἡ ἀποτέφρωσις ἐπέτυχε πλη-
ρέστατα.

Τὰ ὀστέϊνα μέρη τὰ μᾶλλον συμπαγῆ, οἷον
τὸ κρανίον, οἱ σπόνδυλοι καὶ τὰ ὀστᾶ τῆς λε-
κάνης, τελείως ἀποτεφρωθέντα ἔκειντο ἐπὶ τῆς
ἐσχάρης, ἡ δὲ κόνις ἐκάλυπτε τὴν ὑποκάτωθεν
πλάκα. Τὸ ὄλον ἐστάθμιζε 2 χιλιόγραμμα καὶ
50 γραμμάρια, ἦτοι 1 ὀκάν καὶ 240 δράμια πε-
ρίπου.

Ὁ δόκτωρ Coletti, ἰδρυτῆς τῆς ἀποτεφρώ-
σεως ἐν Ἰταλίᾳ, ἀπέτεινε τὰς εὐχαριστίας ὀλο-
κλήρου τῆς ὀμηγύρεως πρὸς τὴν Δημαρχίαν τῆς
πόλεως τοῦ Μιλάνου, ἣτις διὰ τῆς εὐφροῦς ὑπο-
στηρίξεώς της ἐπέτρεψεν ὅπως ἡ πρώτη ἰδέα
δοκιμασθῇ διὰ πειράματος.

Εἶτα ἀνετρέπη ὁ κύλινδρος ὅπως τεθῆ ἐντὸς
δοχείου ἢ τέφρα τοῦ τεθνηῶτος. Καὶ ὁ μὲν σκε-
λετὸς, ὅστις μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης διετή-
ρει τὴν ἀνατομικὴν αὐτοῦ μορφήν, μετεβλήθη
οὐχὶ εἰς κόνιν, ὡς ἠδύνατό τις νὰ ὑποθέσῃ, ἀλλ'
εἰς τεμάχια ὀμοιάζοντα πρὸς τὴν κίσσηριν (ἐ-
λαφρόπετρα). Τὰ μέρη ἐφ' ὧν ἐπενήργησεν ὀλιγώ-
τερον τὸ πῦρ ἦσαν αἱ ἀρθρώσεις τῶν ὀστέων

1. Ἐστ. ἐκ τῆς Κουρσογιαννίου πύλης τοῦ κ. Σ. Βυζατινοῦ.

τῆς κνήμης καὶ τοῦ μηροῦ. Οἱ ὀδόντες ἦσαν τὸ πλεῖστον ἀνέπαφοι ὡς καὶ μέρητινα τῆς κάτω σιαγόνας. Τὸ κρανίον εἶχε μεταβληθῆ εἰς κόνιν.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐγένοντο ἐν Μιλάνῳ. Ἐν Δρέσδῃ δὲ τῆ 6 καὶ 7 Ἰουνίου σπουδαία συνάθροισις ἔλαβε χώραν, τῆ πρωτοβουλία τῆς Ἐταιρείας τῆς Νεκρικῆς Κάλπης, τῆς ἰδρυθείσης ὑπὸ τοῦ δόκτορος Kuchenmeister.

Αἱ πρότιςται Ἐταιρίαι αἰτινες ἐσχηματίσθησαν ἐν Ἑλβετία, ἐν Γερμανία, ἐν Ἰταλία, ἐν Ὀλλανδία καὶ ἐν Ἀγγλία πρὸς μελέτην τῆς ἀποτεφρώσεως τῶν σωμάτων ὑπὸ θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν ἔποψιν, ἀντιπροσωπεύοντο ἐν τῇ συνελεύσει ταύτῃ.

Ἐὰν ἔκρινέ τις ἐκ τοῦ μικροῦ ἀριθμοῦ τῶν παρισταμένων ἐν τῇ συνελεύσει ταύτῃ (450 ἄτομα ἐν πόλει οἰκουμένη ὑπὸ 200,000 ψυχῶν) ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἡ ἰδέα τῆς ἀποτεφρώσεως εὔρε πολὺ ὀλίγους ὅπαδοὺς ἐν Γερμανία. Ὅλος τὸ ἐναντίον ἐν τούτοις συμβαίνει, διότι ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τῆς Εὐρώπης, μόνον ἐν Γερμανία ἡ ἀποτέφρωσις ἐγένετο ἀποδεκτὴ παρὰ τῆ πεφωτισμένη μερίδι τοῦ λαοῦ. Εἰς πλείστας ὅσας πόλεις τῆς Γερμανίας, οἷον ἐν Βερολίῳ, ἐν Λειψία, ἐν Ἀμβούργῳ, ἐν Δρέσδῃ, ἐν Γόττα, ἐν Βρέμη, ἐν Κολωνία καὶ ἀλλαχοῦ, ἰδρύθησαν σύλλογοι πρὸς μελέτην καὶ ἐκτέλεσιν τῆς ἀποτεφρώσεως. Ἀλλ' αἱ κυβερνήσεις καὶ ὁ κληρὸς ἀντετάχθησαν ὅλαις δυνάμειν εἰς τὴν διάδοσιν τῆς ἀποτεφρώσεως, ἐμποδιζουσαι ἀπολύτως αὐτὴν, ὡς ἀντικειμένην εἰς τὴν νομοθεσίαν, ἣτις μόνον τὸν ἐνταφιασμὸν ἀναγνωρίζει.

Ὁ Eberhard Richter, καθηγητῆς ἐν Δρέσδῃ, ὤρισε ρητῶς ἐν τῇ δικήνῃ του, ὅπως τὸ σῶμα του μετὰ θάνατον ἀποτεφρωθῆ. Ὅπως δὲ τύχη τῆς πρὸς τοῦτο ἀδείας ἐκ μέρους τῆς Σαξωνικῆς κυβερνήσεως, ἐκκληροδότησε μέγα μέρος τῆς περιουσίας του εἰς τὴν πόλιν τῆς Δρέσδης. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ἐν τούτοις ἤρνήθη τὴν πρὸς τοῦτο ἄδειαν, οἱ δὲ φίλοι τοῦ τεθνεῶτος, ὅπως ὑπακούσωσιν εἰς τὴν τελευταίαν αὐτοῦ θέλησιν, μετάνηγον τὸ σῶμα αὐτοῦ εἰς Μιλάνον, ἔνθα ὑπάρχει κάμινος ἀποτεφρώσεως.

Πλείστα ὅσα ἔθνη, ἡ Ἰταλία, ἡ Ἑλβετία, ἡ Ἀγγλία, ἡ Ὀλλανδία, τὸ Βέλγιον, ἡ Αὐστρία, ἡ Ῥωσία καὶ αἱ Ἠνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς ἀπέστειλαν ἀντιπροσώπους εἰς τὸ Συνέδριον τῆς Δρέσδης. Εἰς μόνον Γάλλος παρέστη, ὁ καθηγητῆς Muller, ὅστις ὅμως ἐδήλωσεν ἅμα τῆ ἐνάρξει τοῦ Συνεδρίου ὅτι ἦλθεν ἐξ οἰκείας μόνον βουλήσεως, καὶ οὐχὶ ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Γαλλίας, ἔνθα οὐδεὶς σύλλογος ἀποτεφρώσεως τῶν σωμάτων ὕφίσταται.

Δύο συνεδριάσεις ἔλαβον χώραν, ὧν ἡ μία κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, ἡ δὲ δευτέρα δημοσίᾳ. Ἐν τῇ πρώτῃ συνεδριάσει ἀνεγνώσθη ἔκ-

θεσις περὶ τῶν Συλλόγων τῆς ἀποτεφρώσεως ἐν Ὀλλανδία καὶ ἐν Ἀγγλία. Συνεζητήθησαν δὲ τὰ μέσα δι' ὧν δύναται νὰ ἐγερθῆ κάμινος ἀποτεφρώσεως ἐν Γόττα, καὶ νὰ ὑπερικηθῆ ἡ ἀποστροφή τοῦ κληροῦ ἐπ' αὐτῆς. Ἀχρι τοῦδε δύο μόνον διαμαρτυρόμενοι κληρικοὶ ἐκηρύχθησαν δημοσίᾳ ὅπαδοὶ τῆς ἀποτεφρώσεως, ἀλλ' οὐδεὶς καθολικὸς κληρικὸς.

Ἐν τῇ δημοσίᾳ συνεδριάσει ὁ κ. Kinkel ἐπολέμησε τοὺς ἰσχυρισμοὺς τῶν ἀντιπάλων τῆς ἀποτεφρώσεως. Κατέδειξεν ὅτι ὑπὸ πρακτικὴν ἔποψιν ἡ ἀποτέφρωσις παρουσιάζει πλείστα πλεονεκτήματα, τῶν ὁποίων στερεῖται ὁ ἐνταφιασμὸς. Διὰ τῆς ἀποτεφρώσεως οὐδεὶς φόβος ὑπάρχει μολυσματικῶν ἀναθυμιάσεων. Τὰ δὲ λείψανα τοῦ νεκροῦ δύναται νὰ φυλαχθῶσιν εἴτε ἐν ἐκκλησίαις, εἴτε καὶ παρ' αὐτὰς τὰς κοιτίδας, κατὰ τὴν θέλησιν τῶν συγγενῶν.

Ἐπειδὴ ἡ διάλυσις τοῦ σώματος εἶναι ἀναπόφευκτος, δὲν εἶναι προτιμότερον, λέγει ὁ Kinkel, νὰ φυλάττωμεν κόνιν λευκὴν, καθαρὰν, ἄοσμον, ἢ σωρὸν σώματος σεσηπότητος; Ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς ἀρχαιότητος κατέκαιον τοὺς νεκροὺς των, τὸ πρῶτον δ' ἐν ἔτει 787 ἐπὶ Καρόλου τοῦ Μεγάλου ἡ ἀποτέφρωσις ἀπηγορεύθη ἐπὶ ποινῇ θανάτου.

Εἶτα ὁ κ. Schneider περιέγραψε τὰς διαφορὰς καμίνους τῆς ἀποτεφρώσεως καὶ κατέδειξε τὴν τοῦ κ. Siemens ὡς ἐντελεστέραν πατῶν.

Χάρις εἰς τὸ σύστημα τοῦτο, ἐν ὀλίγαις σιγμαῖς καὶ διὰ μικρᾶς δαπάνης καυσίμου ὕλης τὸ σῶμα μεταβάλλεται εἰς λευκὴν τέφραν, οἱ δὲ παριστάμενοι οὐδεμίαν ὀσμὴν αἰσθάνονται.

Ἐξ ὅλων τῶν συζητήσεων, αἰτινες ἐγένοντο ἐν τῷ Συνεδρίῳ τούτῳ, κατεδείχθη ὅτι πάντες οἱ ἰσχυρισμοὶ τῶν ἀντιστρατευομένων τὴν ἀποτέφρωσιν καταπίπτουσιν. Ἐξ ἄλλου δὲ μέρους οἱ ὅπαδοὶ τῆς ἀποτεφρώσεως δὲν εἶναι ποσῶς ἀπαιτητικοί. Οὐδόλως ἐπιθυμοῦσι νὰ ἐπιβάλωσι τὰς ἰδέας των εἰς τοὺς ἀντιθέτους· ἀλλ' ἐξαιτοῦνται πλήρη ἐλευθερίαν δι' ἐκείνους οἵτινες οἰκείᾳ βουλήσει ἐπιθυμοῦσι διὰ τῆς ἀποτεφρώσεως ν' ἀποφύγωσι τὰ δυσάρεστα τῆς βραδείας ἐν τῇ γῆ διαλύσεως.

Ἐν τέλει τὸ Συνέδριον ἀπεφάσισε ν' ἀποστείλῃ εἰς ὅλας τὰς Κυβερνήσεις ὑπόμνημα καταδεικνῶν τὰ πλεονεκτήματα τῆς ἀποτεφρώσεως τῶν νεκρῶν, πρὸς δὲ καὶ παράκλησιν ὅπως ἀποτεφρωταὶ μετὰ θάνατον τὸ σῶμα παντὸς ἀτόμου αἰτήσαντος ρητῶς τοῦτο.

Ἡ κατάκαυσις τῶν νεκρῶν ἐπετρέπη ἤδη ἐν Ἑλβετία ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς Ζυρίχης. Ἐφημερίτις δὲ τῆς πόλεως ταύτης περιεῖχεν ἐσχάτως τὴν ἐξῆς νεκρώσιμον ἀγγελίαν·

«Ἀναγγέλλω εἰς ὅλους τοὺς φίλους καὶ γνωρίμους μου Ὀλιβεράν εἶδησιν, ὅτι αὔριον τὴν 3

ὄραν μ. μ. θὰ παρέξω πρὸς ἀποτέφρωσιν, συμ-
φώνως πρὸς ὅλους τοὺς κανόνας τῆς τέχνης, τὸν
νεκρὸν τῆς μακκρίτιδος πενθερᾶς μου, ἥτις ἀ-
πέβωσεν ἐν πίστει πρὸς τὸν Κύριον. Τὸ νεκρι-
κὸν φέρετρον ἐκτεθῆσεται παρὰ τὴν κάμινον.»

Ζυρίχη, 3 Αὐγούστου 1877.

Ὁ ἐν βαθείᾳ θλίψει γαμβρὸς
BRANDOLF LICHTLER.

Τὸ ἐκδοθὲν ἄρτιως γ' τεύχος τοῦ «Ἀθηναίου» περιέχει
ἕξ πίνακας σχεδιασθέντας ὑπὸ τοῦ φιλοπόνου ἀρχιτέκτο-
νος κ. Ε. Ζίλλερ καὶ παριστώνας τὰ σπουδαιότερα ἀνι-
κείμενα τοῦ ἐν Σπάτα ἀνευρεθέντος ἀρχαιολογικοῦ θησαυ-
ροῦ. Διὰ τῆς δημοσιεύσεως τῶν πινάκων τούτων παρέχε-
ται εἰς τοὺς εἰδήμονας τῆς ἀρχαίας ἀσιατικῆς τέχνης, τῆς
τῶν Ἀσσυρίων ἰδίως καὶ Φοινίκων καὶ Αἰγυπτίων, ἀφορμὴ
ἢ ἀποφανθῆσι κατὰ πόσον συγγενέουσι τὰ τῆς Ἀττικῆς
ἀνευρεθέντα ἀρχαῖα πρὸς τὰ τῆς ἀσιατικῆς τέχνης ἔργα.
Οἱ ἐν λόγῳ πίνακες συνοδεύονται ὑπὸ ἐκθέσεως τῶν κκ. Σ.
Α. Κουμανοῦδη καὶ Ε. Καστόρη, ἐξ ἧς ἀποσπῶμεν τὰ ἐ-
πόμενα: Σ. τ. Δ.

ΟΙ ΕΝ ΣΠΑΤΑ ΑΡΧΑΙΟΙ ΤΑΦΟΙ

καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς ἀνευρεθέντα.

Καθ' ὃν χρόνον ὁ κ. Σχλείμαν ἀνεκάλυπτεν
ἐν Μυκῆναις ἀρχαιοτάτους τάφους καὶ ἀνεύρι-
σκεν ἐν αὐτοῖς πολύτιμα καὶ πρωτοφανῆ τῆς
ἀρχαίας τέχνης ἔργα, κατὰ τὸν αὐτὸν ἢ τύχη ἀ-
νέδειξεν ἐν τῇ Ἀττικῇ τάφους συγχρόνους ἴσως
τῶν ἐν Μυκῆναις, περιέχοντας ἔργα τέχνης, κα-
τωτέρως μὲν ἀξίας κατὰ τὴν ὕλην τῶν ἐν Μυ-
κῆναις, ἐξ ἴσου ὁμοῦς σπουδαῖα καὶ ἱκανὰ νὰ χύ-
σωσι φῶς εἰς τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους τῆς
Ἀττικῆς.

Ἐν τῇ μεσογαίᾳ τῆς Ἀττικῆς μεταξὺ τῆς
ἀρκτικοανατολικῆς πλευρᾶς τοῦ Ἰμπετοῦ καὶ
τῆς θαλάσσης κεῖται ἐπὶ τινος λόφου τὸ χωρίον
Σπάτα. Πρὸς μεσημβρίαν τοῦ χωρίου τούτου
εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων λεπτῶν τῆς ὥρας ἐπὶ τοῦ
κατωφεροῦς τοῦ λόφου καταπεσοῦσα κατὰ τὸν
παρελθόντα ὀκτώβριον ἡ γῆ, ἤνοιξεν ὀπῆν, δι'
ἧς κατελθόντες εἰς 5—6 μέτρων βάθος κάτοι-
κοι τοῦ ρηθέντος χωρίου, εὔρον τετράγωνον θά-
λαμον ἐντὸς τοῦ βράχου λελαξευμένον, καὶ πρὸς
τὴν ἀνατολικὴν τούτου πλευρὰν εἴσοδον εἰς ἕ-
τερον μικρότερον θάλαμον ὡσκύτως τετράγω-
νον, καὶ πρὸς ἄρκτον τούτου εἴσοδον τρίτην μι-
κροτέρου θαλάμου. Ἐλέγετο δὲ εὐθὺς τότε, ὅτι
οἱ πρῶτοι καταβάντες εὔρον ἀρχαῖα πολύτιμα
πράγματα, ἃ ὅμως ἔμειναν ἀφανῆ ἔκτοτε.

Τὸ συμβούλιον τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας,
ἅμα μαθὼν τὴν τυχαίαν ταύτην τῶν τάφων ἀ-
νακάλυψιν, ἔπεμψε τὸν κατὰ τὴν στερεὰν Ἑλ-
λάδα ἔφορον τῶν ἀρχαιοτήτων κ. Π. Σταματά-
κην, ἐπανελθόντα τότε εἰς Ἀθῆνας μετὰ τὴν
διακοπὴν τῶν ἐν Μυκῆναις ἀνασκαφῶν οὗτος,
ἐλθὼν εἰς Σπάτα καὶ ἰδὼν, ἐβεβαίωσε τὴν ὑ-
παρξίν παναρχαίων τάφων ἐν τῷ ρηθέντι χωρίῳ
καὶ ἄλλοι δὲ μετ' αὐτὸν ἐπισκεφθέντες αὐτοὺς,
ἀπεφάνθησαν ὑπὲρ τῆς τυχείας αὐτῶν ἐρεῦνης.
Τὸ συμβούλιον δὲν ὠκνησε νὰ διατάξῃ τὴν ἐ-

ρευνα ταύτην δαπάναις τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐ-
ταιρίας· ὅθεν λαθὼν προηγουμένως τὴν ἄδειαν
παρὰ τοῦ ἰδιοκτῆτου τοῦ χώρου ἐν ᾧ οἱ τάφοι,
κ. Μιχαὴλ Καλλιφρονᾶ, ὅστις πάνυ γενναιοφρό-
νος καὶ τὴν ἄδειαν ἔδωκε καὶ πᾶν δικαίωμά του
ἐπὶ τῶν ἀνευρεθησομένων παρεχώρησεν εἰς τὴν
ἐταιρίαν, ἤρξατο μετὰ τοῦτο τῆς ἐρεῦνης τῶν
τάφων ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ παρελθόντος Ἰουνίου
διὰ τοῦ κ. Π. Σταματάκη.

Ὁ ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἔμπειρος οὗτος ἐρευνητῆς,
γινώσκων ὅτι τοιοῦτοι τάφοι ἔχουσι συνήθως
εἴσοδον, ἀνοίξας πλησίον αὐτῶν τάφρον, ἀ-
νεῦρε τὴν εἴσοδον, ἣν καθάρισας ἀπὸ τῶν πολ-
λῶν χωμάτων, προσχώρησεν ἐφεξῆς εἰς τὴν πύ-
λην τοῦ μεγάλου τάφου, ἣν εὔρεν ἐκτισμένην μι-
κροῖς λίθους μετὰ ἀπλοῦ χρώματος καὶ ἄνω ἔ-
χουσαν ὀπῆν, τὰς δὲ τῶν δύο ἄλλων τάφων ὀ-
λως ἀνοικτάς. Βεβαίως δὲ οὗτος ὅτι μεταξὺ τῶν
χωμάτων τῆς εἰσόδου καὶ τῆς κτιστῆς πύλης
τοῦ μεγάλου τάφου ἦς τὸν τοῖχον κατέλυσεν,
εὔρε πολλά λείψανα τέχνης ἀτάκτως ἐσκορπι-
σμένα, ἐκ χρυσοῦ μὲν ὀλίγα, πλείονα δὲ ἐξ ὕε-
λου καὶ ἐλέφαντος, ὀλίγα ἐκ χαλκοῦ καὶ ἀρ-
γύρου καὶ πηλοῦ, ἔτι δὲ ἀνθρακκας καὶ ὄστα ἀν-
θρώπων.

Τὰ περιστατικὰ ταῦτα διήγειραν εὐθὺς τότε
τὴν ὑπόνοιαν ὅτι οἱ τάφοι οὗτοι ἠνοίχθησαν ἐν
ἀρχαίοις χρόνοις πρὸς ἀναζήτησιν θησαυροῦ καὶ
ὅτι πάλιν ἐκλείσθησαν. Ἡ εἰκασία αὕτη ἐβε-
βαιώθη ὕστερον ὅτε ἐξετάσθη μετὰ πάσης προσο-
χῆς τὸ ἐντὸς τοῦ μεγάλου τάφου χῶμα. Ἐν
μέσῳ τούτου ἀνευρέθησαν ὄστα καὶ ἐν τέλειον
κρανίον ἀνθρώπου, ἄνθρακας, διάφορα τῆς τέχνης
ἔργα, ἀνεμεμιγμένα ἐν τοῖς χῶμασι μόνον ἐν
τῇ βορειοδυτικῇ γωνίᾳ τοῦ τάφου ὑπῆρχε σχε-
δὸν ἀμετακίνητον χῶμα, ἐν ᾧ παρετηρήθη σῶμα
ἐκ τέφρας ἀνθρώκων μετὰ ὅστων κεκαυμέ-
νων, οἷον στῶμα εὔρεθη καὶ εἰς τοὺς τῶν Μυ-
κηνῶν τάφους, ὡς βεβαίως ὁ ἀνευρὼν ταῦτα κ.
Σταματάκης.

Ἢ ἐν προτέροις χρόνοις σύλησις τοῦ τάφου
τούτου ἐβεβαιώθη ἔτι μᾶλλον διὰ τῆς ἐρεῦνης
τῶν δύο παρακειμένων μικρῶν τάφων, ἐν οἷς ὀ-
λίγιστα καὶ εὐτελῆ πράγματα εὔρεθησαν με-
ταξὺ τῶν χωμάτων. Ἐἵπομεν ἀνωτέρω ὅτι τού-
τους ἔμα ἀνακαλυφθέντας ἀνηρέυνθησαν κάτοικοι
τινες τοῦ χωρίου, ἀλλὰ καὶ οὗτοι βεβαίωςιν
ὅτι ὀλίγιστα πράγματα εὔρον ἐν αὐτοῖς. Ἡ σύ-
λησις λοιπὸν ἐγένετο ἐν ἀρχαίοις χρόνοις, ὅτε ἐπὶ
τῶν χρόνων τῶν Μακεδόνων καὶ ἔτι μᾶλλον ἐπὶ
τῶν Ῥωμαίων ἐπεχείρησεν οἱ τότε τυμβωρῆσαι
τακτικῆν τῶν ἀρχαίων τάφων ἐξέτασιν καὶ σύ-
λησιν. Ἐντεῦθεν καὶ ἐν τῇ πρὸ ἐτῶν ἀνακαλυ-
φθείσῃ νεκροπόλει τῶν Ἀθηναίων, τῇ παρὰ τὴν
εἴσοδον τῆς πόλεως ἐκ Πειραιῶς, ἀνευρέθησαν
τινες τάφοι ἠνεωγμένοι καὶ σεσυλημένοι ἐν πολὺ
προγενεστέροις χρόνοις.